

جزوه حقوق مدنی 7 با کیفیت بالا

[برای دانلود جزوه کامل اینجا کلیک کنید](#)

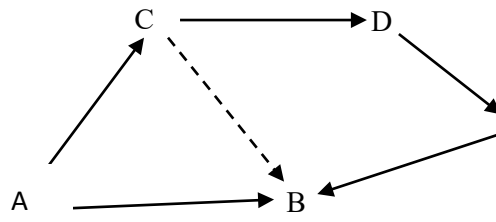
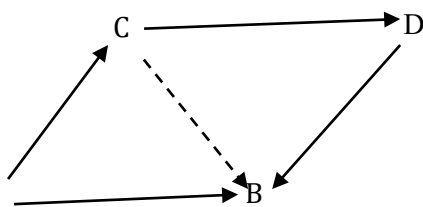
نمونه متن جزوه:

ممکن است از ضامن، ضمانت کرد. یعنی یک شخص دیگری (D می تواند از ضامن) C ضمانت کند. در این صورت دین از C به D منتقل و تعدد ضامنین طولی خواهد شد.

ترامی ضامنین

ترام از **رمی** به معنای **پرتاب** کردن که در **فقه** به معنای **انتقال** از **سابق** به **لاحق** یا **عکس** آن آمده است. اگر کسی ضامن کسی دیگر شود، سپس فرد سوم ضامن ضامن گردد و همینگونه ضمانتها امتداد یابد، این نوع ترامی نیز، صحیح است و با ادای حق از سوی یک ضامن، ذمه دیگر

ضامنها
اگر
را

بری میشود. همچنین مالک، ضامن آخری ابراء کند.

A E

شکل شماره 1 شکل شماره 1

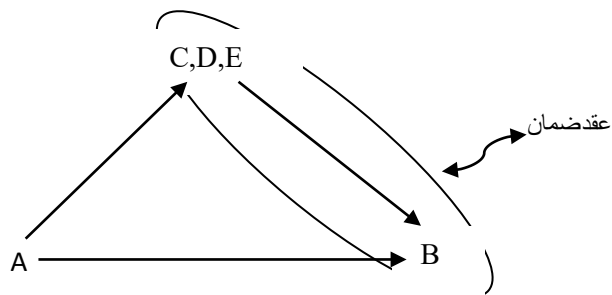
در شکل شماره 1 شخص D از شخص C که خود ضامن است ضمانت کرده و در شکل شماره 1 ترامی ضامنین اتفاق افتاده است.

اگر مالک بر ضامن آخری رجوع کند، او میتواند بر ضامن قبلی- که مضمون عنه او است، رجوع نماید به شرط آنکه ضمانتش با اذن¹ مضمون عنه وی باشد.

در ضمانت طولی هیچ ضمانتی حق ندارد به مضمون عنه مستقیماً مراجعه کند. هر ضامن به ضامن قبلی به شرط ادای دین مراجعه میکند، تا این که به شخص مضمون عنه (مدیون اصلی) برسد.

1. ماده 117 قانون مدنی: ایفای دین از جانب غیر مدیون هم جایز است اگر چه از طرف مدیون اجازه نداشته باشد ولیکن کسی که دین دیگری را ادا می کند اگر با اذن باشد حق مراجعه به او دارد والا حق رجوع ندارد.

ضامن ممکن است به صورت عرضی باشد. یعنی اشخاص C و D و E هم زمان ضمانت شخص A را در برابر شخص B بکنند. در این صورت اصل بر مسئولیت مشترک است. بنابراین هر کدام از ضامنین به نحو تسهیم مسئولاند. البته می توان شرط مسئولیت تضامنی کرد. (م. 331. ق.ت)

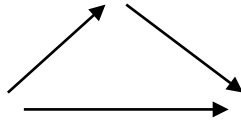

حواله^۵

واژه **عربی** حواله، از ریشه حول، به معنای تغییر یافتن، جابه جا شدن و دگرگونی است. حواله یک عقد تبعی است. یک دین مبنا وجود دارد و براساس دین مبنا، یک عقد تبعی منعقد می شود. با این مضمون که طلب شخص B در برابر A به شخص C منتقل می شود (طلب طلب کار بر عهده ی شخص ثالث منتقل می شود).

A: مدیون، بدهکار، محیل

C

B: دائن، طلبکار، محتال

C: محال علیه، ثالث A B

عقد ضمان انتقال ذمه است (انتقال دین است). ولی عقد حواله ممکن است انتقال دین یا طلب باشد. م. 713. ق. م. عقد حواله بین سه شخص منعقد می شود. م. 715. ق. م.

عقد حواله با رضای محتال و قبول محال علیه محقق می شود. یعنی هر دو شخص باید قبول کنند و هیچ کدام ثالث عقد حواله، محسوب نمی شوند.¹

1. مواد 713 تا 733 قانون مدنی

31

شخص مدیون سابق که حواله می دهد را محیل گویند (حواله دهنده).

شخص طلب کار سابق که حواله می گیرد را محتال گویند (حواله گیرنده).

شخص ثالثی که حواله را نهایتاً پرداخت می کند محال علیه گویند (پرداخت کننده حواله).

عقد حواله یک عقد لازم است، یعنی طرفین فقط در صورت اقاله و فسخ میتوانند آن را بر هم زنند.¹

به نظر برخی از حقوق دانان عقد حواله بین شخص محیل و محتال (A و B) منعقد می شود. در این صورت اقاله حواله ممکن نیست. ولی بنا به نظر جناب آقای دکتر طالبزاده و بعضی از حقوق دانان دیگر که عقد حواله را با سه طرف می دانند، یعنی سه شخص (محیل، محتال و محال علیه) طرفین عقد حواله اند، هر سه می توانند با توافق، عقد حواله را اقاله نمایند.

موارد فسخ عقد حواله

در دو مورد می توان عقد حواله را فسخ کرد:

1 (زمانی که شخص محال علیه معسر باشد و محتال جاهل به اعسار وی بوده است) جاهل در حین عقد. (ملاحظه محال علیه در عقد حواله شرط نیست).³

1 (حق فسخ در عقد شرط شده باشد) خیار شرط.

1. ماده 715 قانون مدنی: حواله محقق نمی شود مگر با رضای محتال و قبول محال علیه.

1. ماده 731 قانون مدنی: حواله عقدی است لازم و هیچ یک از محیل و محتال و محال علیه نمی تواند آن را فسخ کند مگر در مورد ماده 719 و یا در صورتی که خیار فسخ شرط شده باشد.

3. ماده 719 قانون مدنی: هر گاه در وقت حواله، محال علیه معسر بوده و محتال جاهل به اعسار او باشد محتال می تواند حواله را فسخ و به محیل رجوع کند.

عقد حواله یک عقد تبعی است. یعنی بر مبنای دین موجود منعقد می شود. به همین علت ق. م. می گوید: اگر محیل مدیون محتال نباشد عقد، عقد حواله محسوب نمی شود و احکام حواله در این عقد جاری نخواهد بود. اماممکن است شخص محال علیه مدیون شخص محیل باشد و یا نباشد.

در عقد ضمان، ضامن مدیون مضمون عنه نیست ولی در عقد حواله ممکن است محال علیه مدیون محیل باشد و یا مدیون نباشد. قانون مدنی می گوید اگر محال علیه مدیون محیل نباشد بعد از قبول عقد در حکم ضامن است! هر چند قانون مورد فوق را در حکم عقد ضمان دانسته ولی از لحاظ اقاله و فسخ مانند عقد حواله است. ولی محال علیه در حکم ضامن است به این مفهوم که بعد از پرداخت دین به محتال، می تواند به محیل مراجعه و پولش را دریافت کند. ولی اگر محال علیه مدیون محیل باشد، عقد، عقد حواله است.

